

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Lukas, Herrsch
Schalch, Rudolf Wasse, A. Oppelich
Nachfolger; Anton Oppelich, J.
Danneberg; In Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernas; In
București: Agence Havas. Suc-
ursiale de Roumanie; In Ham-
burg: Karoyn & Liebmann.

Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o colônă 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMER DE DUMINECĂ 52)

„Gazeta” iese în săptămână di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se preamără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu divul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 285. — Anul LVIII

Brașov, Duminecă, 24 Decembrie

1895.

Din cauza sfințelor sărbători diarul nu va
apăre până Mercuri seara.

Partidele unguresci și Români.

Brașov, 23 Decembrie v.

In prejma sărbătorilor catolice și protestante gazetele unguresci s'au ocupat cu întrebarea, ce se se face și ce se se întempe, pentru-ca în fața sărbării mileniului, — adevăc a împlinirii de-o mie de ani, de când urmașii lui Arpad au descălecat aici pe pământul vechei Panonii, — se se înfăture marea dușmănie, ce domnesce ađi între partidele maghiare și se pótă astfel Ungurii sărbători în pace și în armoniă ceea ce numesc ei „cucerirea țării.”

Să fim uniți, dic foile lor, cel puțin pe timpul sărbării mileniului, căci așa pretind interesele stăpânirii noastre asupra naționalităților. Trebuie să arătăm lumii, că suntem vrednici de simpatia și stima ei și de aceea, dér încă mai mult pentru de-a ține în frâu și a înăbuși „ura și dușmănia” naționalităților contra noastră și a statului maghiar, se ne dăm mâna unii cu alții în anul 1896.

Așa glăsuiesc foile unguresci și prin ele căpeteniile partidelor maghiare. Ei cer dela guvernul Bánffy să facă un pas împăciitor dându-le chizășie, că în viitor legile vor fi respectate și față cu opoziționalii, și că la alegeri nu se vor mai întempla abuzuri și volnicii, cum s'au întemplat până acum.

Nu mai trebuie să spunem, că corifeii unguri, când vor să delature acele rele și abuzuri, tot numai la ei și la interesele lor se gândesc. Er cât despre noi ei la ori-ce pas caută a se îngrădi, ca nici într'un

chip națiunile nemaghiare se nu pótă ajunge și ele a se bucura de libertate și de drepturi naționale în patria lor.

Și nici că-i mirare, când sărbării mileniului 'i s'a dat și 'i se dă, din partea celor ce au pus'o la cale însemnătatea, că patria acésta este numai și numai proprietatea Maghiarilor, pe care au pus ei piciorul acum o mii de ani.

Și decă vă trebuie o dovadă, n'aveți decât să cetiți ceea ce a scris de curând kossuthistul Bartha Mikloș, dicând, că puțin le pasă, decă Români vor lua parte la sărbarea mileniului ori nu, „căci fără de ei nu vom fi mai mari, pentru-că ei și așa nu sunt cetățeni, ci dușmani”.

Vedeți dér cum se gândesc la noi ómenii ca Bartha și soții săi. Acésta trebuie să ne facă să înțelegem, că dela ast-fel de ómeni numai la rău ne putem aștepta.

Fiind-că însă, cu totă ura și bârfele contrarilor, și noi Români simțim, că avem o rădăcină în acésta patriă, mai vechiă decât a lor; fiind-că avem aspirațiunile noastre și cultura noastră națională, asemenea mai vechiă decât a lor; fiind-că voim să trăim pe străvechiul nostru pământ, cu limba, obiceiurile și datinele noastre strămoșesci și cu drepturi naționale, trebuie ca în fața unor ast-fel de stăpânitori să ne îngrijim noi înși-ne de sórtea și viitorul nostru.

Decă contrarii noștri susțin, că noi Români nu numărăm nimic în acésta patriă, atunci la rândul nostru este de-a lucra așa, ca să le dovedim, că în viitor nu vom mai fi buni numai ca să ne vârsăm sângele pentru apărarea patriei, ci va trebui să se țină sémă de noi și

când e vorba, ca patria să se bucure și se serbeze.

Pentru-ca însă se sosescă acel timp, ca să nu mai cuteze nici un Ungur, fiă din ceata guvernamentală ori opozițională să se bată joc de Români, este de lipsă să facem ceea ce vor să facă acuma contrarii noștri, adevăc să ne unim și să ne întărim falanga luptătorilor pe toate terenurile, ca să putem păși în lupta de apărare și de revindicare a drepturilor noastre ca un factor puternic.

Numai un singur gând trebuie dér să avem cu toții în aceste vremuri critice, cum se ne putem reculege mai bine puterile, ca să ne punem în picior și să stăm drept și cu capul ridicat în fața dușmanilor neamului nostru, pretindând cu tărie drepturile noastre.

Revista politică.

Wlassics cătră învățătorii dela școlele populare. Ministrul de culte ungar, șovinistul Iuliu Wlassics, din incidentul anului milenar al Maghiarilor scrie un articol umflat și bombastic în diarul „Neptanok Lapja”, adresându-se cu el cătră învățătorii școlelor populare din Ungaria. Reproducem aci unele pasagii mai marcante diu amintitul articol. Éta ce dice esaltatul ministru: „In societatea maghiară pas de pas învinge (?) puterea adevărului. Strălucirea culturii nu luminează acuma numai piscurile, ci și câmpiile. La acésta schimbare îmbucurătoare, fără indoială a contribuit mai mult corpul învățătoresc”. Apoi Wlassics esclamă în modul următor: „Pe învățător îl încunjoră copii săi, pe cari, el îi crește, și face din ei ómeni și patrioți credincioși! Cresceți adeverați patrioți maghiari! Suntem puținii, decă să mântuim patria noastră de desbi-

narî sociale!” Și tot în tonul acesta continuă cunoscutul ministru șovinist, încât țî-se pare că vedî o Softă (popă turcesc) turcescă cum își bate pieptul cu pumnii în esaltarea lui nemărginită.

Apponyi și milleniul. In ajunul Crăciunului unguresc, marele corifeu al partidei naționale maghiare, contele Apponyi ea scris în fôia „Bud. Tagblatt”, un însemnat articol, în care vorbește despre pacea, care ar trebui să domnescă între partidele maghiare, acum în prejma măreței sărbători a „milleniului”, care trebuie să afle națiunea maghiară unită. In acest articol Apponyi zugrăvesce viu starea tristă, în care a adus Ungaria guvernul, care — dice dânsul — „calcă în picior legile, și acum cu viclenia, acum cu putere volnică, ba câteodată chiar și cu cruđime îi răpescce cetățenului drepturile sale legale”.

In fața acestor stări triste Apponyi întinde mână de pace guvernului, decă acesta se va lega înaintea națiunei, că va face să domnescă și se se respecteze legile și libertatea alegătorilor. Acest articol a făcut o adincă impresiune nu numai asupra publicului maghiar, ci și asupra multor din partida guvernului chiar, așa încât ministrul president Bánffy s'a vedut silit, să făgăduiască, în vorbirea sa ținută la anul nou — când i-au gratulat mamelucii lui, — că va face, ca dieta îndată după redeschiderea ei, să desbată proiectul de lege, care are de scop, să înființeze judecata Curiei în treburii electorale. Adevăc se nu mai fiă în viitor numai fișpanii, vicespanii și comisiile lor, cari se hotărăscă asupra recursurilor în contra abuzurilor și nedreptăților săvârșite la alegeri ci Curia regescă din Pesta să judece în viitor asupra lor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Colinde.

I

Răsărit'a răsărit,
Mândră stea în Răsărit:
Lumii povătuitoare,
Tuturor mângăitoare.

Rađe d'albe-a a sămănat
Pe pământul însătat
De cerescă mântuire
Și de sfântă miluire.

Saltă cetele ceresci,
Cântă glasuri ingeresci,
Și 'n biserică la altare
Se aduce jertfă mare.

Sună clopotul duios
Că ni s'a născut Christos
Pace și Mântuitor
Némului suferitor.

II

Dómne, mare-i mila ta!
— Greu se sbate 'n sórtea sa

Un popor nemiluit
Și de vécuri prigonic.

Sórele-i s'a 'ntunecat,
Fruntea i-s'a înruntat
Sub cătușa umilirii,
Sub blăstemul neunirii.

Munte și câmpia-l plâng,
Și nădejđile-i se frâng,
Dér credința o mai are
In ceresca țî îndurare!

III

De cu séră până 'n zori,
Vin la noi colindători;
Fața ni-se 'nveselesc,
Inima ne 'ntineresc.

Dómne, mare-i mila ta!
— Bine-te-vom-cuvěnta,
C'ai trimis mângăitoare
Sfântă đî de sărbătore;

Ai trimis pe fiul tđu
Vecinic omul-Dumneđu:
Sufletul se ne 'ntărăscă
Și amarul se 'ndulcescă;

Mintea se ne lumineze,
Greul se ni-l ușureze
Și se fiă ajutor
Némului suferitor!

Traian H. Pop.

Vrăbiile.

(O istorióră de Crăciun de Emil Peschkau).

In grădinile publice, cari încunjoră in semicerc marele oraș Praga, s'a făcut acum liniște. Sosise érna și ea alungase cântăreții, cari se adăpostiseră odinioară aici, prin frunđușuri, și cetele vióe de copii, cari se înveselesc atât de mult cu fel de fel de jocuri printre straturii și pe cărări, ba une-ori și prin păturile verđi de érbă. Acum mai sburătăcesc numai vrăbii și mierle prin desișul deșert, cufundându-și ciocul in acoperișul subțire de zăpadă, ér pițigoii se catără in sus și 'n jos pe crengile pomilor. Micile róbe ale copiilor au dispărut și numai singuraticii ómeni, iubitori de preumblare alérgă đî de đî, la aceeași óră, peste pământul înghețat tun, spre a-și in-

tări muschii și a-și inviora nervii. Pe lângă acéștia se mai preumblă, fresce, și alții, cari se lasă bucuroși pradă gândurilor lor, séu ómeni, cari au să vorbească une-ori lucruri, cari se pot mai bine spune in singurătate, decât in vuetul ulițelor; séu in sfírșit ómeni, cărora pacea liniștită a locului le alină durerea inimii.

Dintre cești din urmă părea a fi femeia înaltă și slabă, pe care, îmbrăcată cu totul in negru și cu fața acoperită de un vél cernit, o puteai vedea in fiă-care đî, înainte de améđi aici. Asprene trăsuri ale feții sale, expresiunea seriósă, strictă a acelora, și ținuta-i poruncitoare și puțin cam țepănă au făcut de cei ce se preumblau pe-acolo i-au dat porecla de: „betránul maior”. Ea însă nu se supără pe nimeni și decă 'i s'ar fi spus acésta vorbă, abia ar fi fost atinsă. Dênsa pășescce liniștit pe cărarea sa, privind séu la drépta séu la stंगा. Numai arare-ori se opresce, spre a privi cum vre-o mierlă își caută hrană, séu spre a observa vr'o păreche de vrăbii, cari se bat pentru o bucățică de pâne.

Pertractările pentru reînnoirea pactului dualistic s'au început Vineri în 3 Ianuarie s. n. în Viena. Ministrul de finanțe *Lucacs Laszlo* și ministrul-preșident *Banffy Dezsö* au plecat în 2 Ianuarie la Viena. Cele două guverne s'au învoit ca primul obiect al pertractărilor să fie cestiunea băncii.

Evenimentele în Turcia. În imperiul otoman încă nu s'au liniștit stările provocate prin turburările Armenilor. În fine Armenii după ce în alte ținuturi au fost învinși și revoltele lor mai neînsemnate au fost suprimate, s'au concentrat în număr de 12.000 în forturile dela *Zeitun*. Armata turcă trimisă să nimicească acest cuib revoluționar, n'a putut isprăvi aproape nimica, și de aceea puterile europene s'au adresat către Pörtă, ca acesta să primească ajutorul lor. Depeșele sosite din Constantinopol anunță acum, că Pörtă a primit *intervenirea puterilor* pentru suprimarea revoluționarilor din *Zeitun*. După ce va fi supusă și masa revoluționară a Armenilor concentrați în *Zeitun*, se va vedea în fine, că țara este în stare s'au guvernul trece de-a restabili ordinea în imperiul otoman.

In ajunul s.-lor sârbători.

(T). Mare sârbătoare sârbăm ađi, iubiți frați Români! sârbătorea păcii și bunăvoiei, sârbătorea luminii și mântuirii.

Opt-spre-dece vécuri sunt, de când marele împărat Traian al Romei ne-a așezat aici la porțile împărăției sale, în trecătorile barbarilor. Timpuri de mare și glorioasă aducere aminte, când străbunii noștri ingenunchiau pe câmpul bătăliilor, cerând dela Dumneșul armatelor laurii biruinței, s'au cununa martiriului — cum dice nemuritorul Bălcescu.

Și Dumneșu li-a dat biruința.

Dér veni o ăi, când roitură de popore barbare năvăliră peste acest pământ, când pustiirea pășia înainte, când dreptatea sălășluia în jaf și „legea în vârful sabiei“.

Au trecut însă toți și mulți s'au prăpădit, dér noi Români am rămas, căci scris este, că răbdarea și viitorul rămân poporilor bărbate, — ér un proverb român ăice: „apa trece, pietrele rămân“.

Am rămas și aici suntem.

Viscolul ispitelor nu ne-a doborât; ómenii sângiurilor nu ne-au

prăpădit; ferul și focul atâtor vécuri de restricte n'au mistuit vieța noastră, căci am luptat pentru cele mai scumpe comori pământesci: limba și legea, și dreptul și libertatea au fost idealul nisuițelor noastre, ér „temeiurile dreptului și ale libertății nu pier în veci“.

Luptat'au părinții și moșii noștri, luptat'au unul, ca o sută. Ori cât de prigoniți, ori cât de asupriți și năcăjiți erau, în inimile lor se afla tot-deuna un colțisor în care se ascundea sémēnta libertății, *virtutea și curagiul*.

Fost'au și vremuri, când ispita i-au făcut să rătăcescă din calea cea dreaptă. Dér în momente de mare primejdiă, ângerul mântuitor al iubirei frățești i-a deșteptat din rătăcirea lor, li a arătat calea cea dreaptă, calea unirei între frați, mama și-a regăsit fiii și valurile dușmane, cei amenințau cu înghițire, s'au frânt de stânca credinței și statorniciei luptătorilor.

Grele timpuri au fost atunci, dér mai grele și mai viforose trăim acum.

Poporul român dintre Tisa și Carpați trece prin probă amară de foc; nouă curse i-se pun, nouă amăgiri și ispite îl încercă, urgia străinismului și neînțelegerile în sinul propriilor săi fii îi pregătesc de nou o crudă umilire. Vânturi reci și cutropitoare îl bat cu furie din toate părțile. Libertatea și bună-starea lui aprigă și nenumărați dușmani are. Străin e privit în coliba sa părintescă, vitreg tractat și prigunit este pe pământul său strămoșesc. Domnii și boerii némurilor străine gând rău și-au pus în potriua noastră; ei sémēnă ură și zavistiă între noi, ca cu atât mai ușor să ne înfrângă credința în puterile noastre și nedejdea în viitorul nostru.

Să veghiăm, fraților, și să nu mai așteptăm mântuirea, decât dela hârnicia noastră. Frăția neînfrântă se legăm între noi și zid de unire nederimat se ridicăm din șirurile noastre; ast-fel se fim gata a întâmpina luptă mare, luptă sfântă pentru *limbă, lege și moșid*, căci ăice-se, că lupta întârește pe cel slab și primejdia mărește pe cel tare.

În această mare și sfântă ăi a născerei Mântuitorului lumii, să deschidem ușile inimilor noastre pentru pace și bunăvoire între noi.

Când aceste daruri ceresci se vor sălășlui în inimile noastre ale tuturor, puterea poporului român va

crește și uneltirile inamicilor nu vor putea sparge rëndurile noastre, încheigate prin puternicele legături ale dragostei frățești.

Atunci ne va fi dat și nouă, să prăsnim în tihnă și cu bucurie născerea Mântuitorului, în ajunul căreia dorim tuturor Românilor de bine: *sârbători fericite!*

Camera Deputaților din Bucuresci,

ținută la 20 Dec. 1895.

(Cestiunea națională.)

La paragraful 3 ia cuvântul d-l Ionel Grădișteanu, care ăice că nici în mesagiul (discursul tronului), nici în proscutul de răspuns nu se vorbește absolut nimic de cestiunea națională, și reamintesc primului ministru ardorea, cu care odinioară la Orfeu văicărea sôrtă fraților de peste munți. Guvernul unguresc, de atunci și până astă-ăi, nu s'a arătat mai tolerant față de Români transcarpațini.

Aduce aminte d-lui Sturdza discursul din Senat. Oratorul crede, că primul ministru nu se va lăpăda de principiile emise de d-sa în opoziție, și va rezolva această cestiune de asistență pentru neamul nostru. De câtă-vă vreme s'au răspândit în public svonuri alarmante. Tacerea mormentală, cu care înconjură cestiunea națională mesagiul actual, se pare că dă o confirmare acestor svonuri. Speră, că d-l prim ministru le va da o desmînțire categorică (aplaude).

D-l Dem. Sturdza răspunde, că în mesagiile din toate statele nu se intră în amănuntele politice esteriore. Mai spune, că guvernul are o continuitate în ideile sale. Trebuie să avem încredere în ideile sale. Trebuie pe urmă să avem încredere în înțelepciunea Regelui, care e și el un factor politic însemnat.

D-l I. Grădișteanu — Nu m'am îndoit nici-odată.

D-l Dim. Sturdza: Nu mă întreb peț. Eu nu sunt orator, ca d-văstră și m'î pierd șirul. Ori pôte, voiți intenționat să mă încurcați? Domnule Grădișteanu, Statul are secrete, pe cari nu pot să ăi-le spun d-tale, ori cât ai fi de curios.

Cestiunea națională n'am inventat-o nici eu, nici d-ta, și a-ă dori să m'î dai rețeta cum să resolvim imediat cestiunea națională. Trebuie însă răbdare.

Primul ministru oetesce apoi pasagiul din discursul său dela Iași, unde declară, că dorința sa cea mai vie a ca: *armonia cea mai frățească să domnescă între Unguri și Români*.

Acesta e programul meu! sfârșesc d-l Sturdza.

Crima din Bușteni.

În ăilele trecute s'a întâmplat o crimă înfricoșată în comuna Bușteni, lângă Sinaia. Etă după „Tara“ amănuntele acestei țărădelegi.

În Bușteni există o fabrică de hârtiă sub firma C. S. Schiel, ai căruia lucrători se compun din tineri unguri, români și fete române. Se înțelege, că din cauza naționalității și mai ales a draguțelor muntence, rivalitățile și-au aruncat mărul discordiei ast-fel, că flăcâii unguri și români își purtau ură, și de câte-ori se întâlneau la joc, cërta se isca între ambele partide. În sêra de Dumineca trecută era joc mare la Hotel Carpați. Se adunaseră toți flăcâii Unguri și Români. Lăutarii cântau jocuri naționale, ér flăcâii Români cu fetele jucau. Tocmai când ei erau mai aprinși în joc Ungurii cer a se cânta ceardașiu. Români nu-i lasă, și ei încep să cânte unguresce și să injure pe Români.

După puțin timp Ungurii plécă, ceea ce a mirat pe mulți, căci ei rămăneau în tot-deuna cei din urmă. Densii plecând de aici s'au dus și s'au înarmat cu pari și cuțite. Unul din ei fiind cismar a adus cuțitele, cu care taie piele, fôrte ascuțite. Astfel înarmăți în număr de 9 s'au ascuns în pridvorul unei case în apropierea podului de piétră de lângă fabrica de hârtiă, așteptând eșirea flăcâilor români dela joc. Ajutați de întunerecul nopții nu i a putut ăări nimeni.

Pe la 11 nóptea, spărgându-se jocul, flăcâii Români au început să plece. Unii au luat-o în susul Buștenilor, alți pe linia ferată, ér alți patru — nenorociți — având locuințele în josul Buștenilor, trebuiau să trecă pe lângă casa unde Ungurii îi așteptau. Aceștia iau lăsat să ajungă până la podul de piétră și de-odată Ungurii sar ca nisce bestii cu pari asupra lor, cari deși surprinși s'au apêrat voinicesce. Atunci parte din Unguri scot cuțitele și încep ai măcelări. Unuia din Români vedând, că nu-l pot birui îi deteră o lovitură în cap cu un par atât de puternică în cât îl lăsară mort jos, apoi încep a da și în ceilalți flăcâi culcându-i la pământ mai mult morți.

Ungurii speriați se nu fă cunoscuți fug ca nisce laș lăsându-și victimele scaldate în sânge. Proprietarul fabricei, care nu se culcase încă, auzind sgomot se duce în fabrică și dă alarmă. În urmă chemându-se autoritățile constată barbaria sêvêșită de Unguri.

Locul unde se petrecuse crima era un lac de sânge. Un parapet al podului era plin de creeri. Lângă densul cadavru unui nenorocit cu capul strivit cu totul. Ochii eșii din orbite, gură, dinții, fălcile, toate sdrobite. Alături de el un alt flăcău, care d'abea respira. Avea la gât o rană mare, din care sângele nu mai înceta curgând.

Astăđi în ajunul Crăciunului, domnesce o tăcere deosebit de adêncă. Ómenii, cari de alt-fel se vêd și acum pe-aici, au să facă ađi târgueli; numai bătrâna femeia n'are a îngriji de nimeni, și punctual ca tot-deuna pășește ea pe drumul rotund, după ce din turnul bisericeii învecinate s'a vestit a treia ôră de după amêdi. Serioasă și liniștită ca tot-deuna merge ea, până ce ajunge la țermul riului. Strălucirea ținutului estins, care-i copleșește vederea, o atrage ađi mai departe, și ea mai pășește o bucată de loc spre riu, până ce casele capitalei, cari par a năvăli spre ea, îi închid drumul. E o privelisce fôrte tristă aici, și zăpada să străduese înzadar să ascundă defectele acoperișelor cu fruntia și hodorógele din grădinițe.

Numai una dintre case pare ceva mai prietinosă și tocmai înainte acesteia stă locului femeia, spre a se uita la o copilă, care se jôcă în grădiniță un joc cu totul neobicinuit. Ea după-ce înfipsese adecă în pământ o rămurea de brad să aședă pe-o lădiță de lemn și

acum légă cu ată albă de fă-care ac al rămurele-i o bucată de pâne. Atât de străduitor își sêvârșește copilă lucrul, încât nu observă pe femeia, care stă rădîmată de gard și o întrebă cu voce binevoitoare:

— „Ce faci acolo, mititico?“

Copilă se înspăimêntă și cu ochii săi mari și albastrii privesce uimită la femeia. Când însă acesta o întrebă a doua ôră, ăice serios și sêrbătorește:

— „Fac un pom de Crăciun pentru vrăbii“.

Femeia nu se pôte stăpâni, să nu suridă, deși un suris nu se potrivește nici decum cu trăsurile îndurerate ale feții sale. Atunci mititica se înroșește până 'n albul ochilor, și cu o voce plină de dorjană îi ăice:

— „Tu nu-mi cređi, stai de pândesc decî“.

Apoi scóte un strigăt ademinitor și, nu trece mult și de-odată vrăbiile încep a veni una după alta și în curênd rămurea de brad e înconjurată de o cêtă de vrăbii, cari ciupelesc din sfărîmăturile de pâne.

Femeia pășește acum mai aproape, și în vreme ce se aplécă spre copilă, s'o sêrute, acesta zărește lacrimi în ochii ei.

— „Dér de ce plângi? ăi-e și ăie fôme, ca vrăbiilor mele?“

— „Nu, dér și eu avui odini ôră o copilă cu plete brunete și ochi albastri, întocmai ca tine. Și eu o iubiam atât de mult... Mamașta încă te iubesc, de sigur, fôrte tare?“

— „O da, și tătîcul mă iubesc și mai mult, — nu, dér el o ăice tot-deuna și apoi ăice și mamașta, că ea mă iubesc mai mult, și în urmă să cërta împreună. O, amêndoi mă iubesc“.

— „Atunci îți va aduce negreșit moș Crăciun fôrte multe daruri“.

— „O nu! Noi suntem sêraci și tătîcu ăice, că moș Crăciun are să îngrijescă de atăția, încât pentru noi nu ne mai rămăne mult“.

Femeia privesc hânița sêrăcaciósă, care învêlue trupul copilă și apoi se uită la vrăbiile, cari încă tot ciupesc din pomul ei de Cră-

ciun. Să gândesce apoi, că ea are destul spre a face un pom de Crăciun pentru ómenii sêraci, apucă pe mititica de mână și o rógă, să o ducă la părinții ei. Ajungând la casa acestora, urcă două trepte strînte și subrede, ér apoi copilă apasă pe clanța ușii și femeia intră în bucătărie, o chilie mică și sêrăcaciósă, dér de o înfățișare luminosă și prietinosă. Vasele de cuină selipseșc și strălucesc. În chilie domnesce e adevêrată bucurie. Copilă deschide ușa odăii de locuit și femeia intră, dér — o negură se așterne pe ochii săi, ea trebuie să se țină de scândura dela ferêștră, spre a nu se prăbuși. Și deja o tinêră femeia zace palidă la picioarele ei, îi cuprinde genunchii și strigă numai un singur cuvânt: „Mama!“

Femeia își vine acum êrăși în ori. Fața ei e serioasă și aspră ca mai 'nainte, și ea își întôrce privirea spre a nu întêlni ochii ficeii sale. Privirea ei trece prin ferêștră, și adênc în jos zărește infiptă în pământ acoperit de zăpadă o rămurea de brad, în jurul căreia sburătăcesce o

La pânțele o altă deschidătură, i-se dăreau intestinale. Lângă celalalt parapet cei doi flăcăi se svirocoleau într'un lac de sânge încheșat.

Toți au alergat a da ajutorul priincios celor trei răniți, dăr până la ziua nici unul n'a mai dat sem de viață.

Din cei 9 asasinii 7 fugiseră chiar în fabrică, reluându-și lucrul cu cel mai mare sânge rece, ér doi au fugit peste munții din împregiurime. Autoritățile sosind și bănuind, că autorii sunt lucrători din fabrică, au făcut percheșiții și dărind pe câți-va din ei plini de sânge i-au arestat, ér în urmă aceștia au dat pe față și pe ceilalți complici. Imediat au fost legați și arestați într'o măcelărie. Sosind gendarmii rurali s'au pus în urmărirea celorlalți, pe cari i-au și prins.

Anunțându-se parchetul din Ploești, a doua zi au sosit d-l procuror, judecătorul de instrucție și greșierul. Ancheta a durat două zile. Din cei 9 bandiți vinovați s'au găsit numai 6, cari au fost trimiși la închisoarea din Ploiești.

Din Bucovina.

— Decembrie 1895.

Ni-a rețezat vorba ministrul de culte, că Rutenii au să capete un gimnasiu rutin și Românii nu le trebuie. Ei au unul cu patru clase ca vai de dănele în Sucevă, în Cernăuți nu se poate, căci, cum dăse ministrul, nu sunt Români împrejurul Cernăuților!

A fi, i-a fi păpat statistica căpitanului Barleon, care nu vré odată cu capul să știe, că sunt comune române împrejurul Cernăuților. În ciuda d-sale magistratul Cernăuților decise a-se înființa un gimnasiu german cu clase parale pentru Români și Ruteni. Ca să fiă clase paralele pentru Români nu ne mirăm, căci comunele împrejurul Cernăuților sunt comune române, cel puțin au fost până ce n'au avut nisece preoți nepăsători, cari tremură de frica căpitanului M. Barleon.

Ne mirăm, unde sunt preoții din aceste comune: dorm. ori nu sunt acasă? De ce n'au cerut să li-se facă un gimnasiu român? — Ba ei sunt acasă, dăr dă, că nu-i bine a te strica cu guvernul. Tot lingă guvernul, cari pentru o strinsură de mână își vând nația și nu fac nici un spor în comună, ci o lasă pradă urgiei rutene și polone.

Voiți argument — să mergem la Cucur-Mare. Are patru preoți, — nu ni-ar spune d-l protopop Ar. Bereriu, câtă ispravă se face în catechisăția, cum stăm cu nația română, și cine-i cauza, că poporul român se pierde, cu școala, catechisăția? La ce să se tăgăduască, au după an să pierdem terenul în Cucur-Mare? Sunt două școli, câți copii români s'au trimis la gim-

nasii din Sucevă? Protopopii sunt datorii a da cont nației, și de aceea ne adresăm, că-l cunoșcem, și știm, că poate vindeca réul și-și va câștiga merite neperitoare!

Tot așa am voi să știm, ce-i cu Voloca? Tot citește lumea despre cărciumele pe-acolo și are o școlă de două clase, la care se aplică un învățator, care nu stă toamă în renume bun, și este pensionat, adevă neapt la o altă școlă, dăr ca conducător la școlă română este bun, ca copiii să nu facă nici un progres. Său poate face progres în școlă, său în alt loc, oăci până acuma nici un copil n'a mers la școlile medie. Sunt ore Volocenii așa de proști, său că îi fac numai alții proști, cari trăiesc de pe spatele lor, vândându-i ca pe boi la lucru în România.

Aceste două comune au câte 4—5000 de suflete, șiar face frică celor din Cernăuți, când ar avé preoți și învățători la loc.

Da Corovia? Nici de-aioi n'a eșit un copil la școlile medii și apoi n'are ore drept ministrul, decât dăce, că gimnasiu român nu este de cerință?! Se înțelege, că nu este de cerință, când poate în fruntea acestor sate sunt omeni, cari n'au lucrat, pentru binele poporului, său poate au lucrat și lumea română nu le cunoște meritele, ci numai căpitanul Barleon, romano-fagul cel mai aprig, după cum ne spuse și „Gazeta Bucovinei“.

Au venit grele timpuri, neghina s'o ciurim, fiă Cucur-Mare său mic, căci ori-ce întrelăsare este o trădare de nem, care cere mare răspătire.

Călătorescu.

SCIRILE ȚILEI.

— 23 Decembrie.

Țina născerii Reginei României s'a sêrbat Dumineca trecută 17 (29) Decembrie în Bucuresci. Consiliul de miniștri a felicitat pe Suveranul. Ministrul președ. Sturdza a adresat Reginei o vorbire, în care a dăis între altele: „...Românul cu drag și cu iubire se uită spre Regele său, spre Regina sa, spre întreaga familie Regală. Majestatea Voastră, prea grațioasă Dămnă, dați înse Tronului Românesc o strălucire deosebită. Bunătatea covârșitoare a inimii Voștre și geniul revărsat asupra-vă de sus, ca un dar neprețuit, au dus numele și renumele Vostru peste fruntariile noastre, încât nu e țără și popor cult, unde numele reginei Elisabeta a României să nu se pronunțe cu admirațiune. Mai ales iubită și venerată sunteți între Români, în mijlocul cărora trăiți, și cari au fericirea de a Vă urmări pas cu pas. Ei pronunță numele vostru cu mândria, căci sunteți Regina lor“. M. S. Regina a exprimat viuele Sale mulțamiri D-lor miniștri și a convorbit cu fiă-oare din

D-lor. Apoi Majestatele Lor au primit Casa civilă și militară Regală, cari au prezentat de asemenea felicitări M. S. Reginei. În aceeași zi, un mare număr de D-ni senator și deputați, înalți funcționari și notabili, s'au grăbit a prezenta felicitările lor, înscriindu-se la Palat.

—o—

Pentru comitetul din Brașov al Asociațiunii publicăm scrisoarea următoare, pe care o primim dela un plugar român din Feldiôra: „Stim. D-le Redactor! Cu ocaziunea adunării despărțământului Asociațiunii ni-ați promis și am cetit și în prețuită noastră Gazetă de Duminecă, că din banii, ce s'au strins atunci la adunare și mai înainte cu cărticoica veți înființa și în comuna noastră Fuldioara o bibliotecă a Asociațiunii și ne veți da cărți de cetit. Am tot așteptat, căci așa era vorba, că se va face cât mai de grabă, dăr ved că au sosit sfintele sêrbători și noi n'am căpătat încă nimic. Ne rugăm, Stim. D-le Redactor, eu și toți ceilalți membri dela noi, cari au contribuit, să ne dați explicația, că ore ce s'a fi întemplat cu banii aceia? Decă onoratul comitet a înființat bibliotecă în altă comună, să ne spuneti, ca să nu mai așteptăm de geaba, că pentru asta nu ne pare réu, numai să știm ce e. Noi plugarii numai cam acum ierna și în sêrbători mai putem ceti câte ceva, decât avem ce, că după ce se deschide lucrul câmpului înzădar ni-ți trimite cărți, că nu mai putem sta de ele. De aceea ne-am ruga de D-Văstră, să ne dați puțină explicația, ca să nu mai așteptăm de geaba. Feldiôra, 21 Decembrie 1895. Al D-Văstră de bine voritor: Rusu Pilăia“. — Ne pare réu, că nu putem da încă lămuririle cerute aci. Așteptăm însă, ca însuși comitetul să delătore nedumeririle publicului, care cu drept cuvânt poate pretinde să i se spună, pentru ce ore nu se duc în împlinire hotărârile adunărilor generale?....

—o—

Un țeran român la ministrul Perczel. Țeranul român George Cârțan din Oprea-Cârțșora, care de mic copil a slujit la oi în România, a servit apoi mai mulți ani în militia austriacă, ér de atunci e tot baciul la oi, — ne împărțasese, că el a fost de două-ori la Budapesta, unde în mai multe rânduri a avut intrare la „Noag Minister“. Se duse adevă bietul om cu o jalbă la ministrul de interne Perczel, dela care ceru, să i se dea și lui voiă de-a face negoț cu cărți, pe cari să le vândă amblând din sat în sat. De ani de zile tot amblă bietul om pe la direcțoriile dela Făgăraș, dăr n'a putut căpăta licența dorită. S'a dus, în fine, la ministrul Perczel, care l'a primit în audiență lungă, dăr nu s'a putut înțelege om omul nostru, căci ministrul nu știe românește. A venit ca tălmăciu un secretar, care înțelegea vorba ro-

mânească, dăr nu putea ceti hărțile românești ale baciului, pentru a căror tălmăciure a fost chiamat încă un funcționar cu numele Kadar. Prin acesta și-a spus Românilor jalba, ér ministrul i-a promis, că-i va împlini voiă, dăr promisiunea ministrului a rămas vorbă golă. S'a mai jăluit baciul și în contra mai multor primari și notari așa d. es. în contra primarului N. Sciopu din Streja Cârțșora, I. Comșa din Găinar, G. Bunea din Nou, An. Friedrich vice-primar în Cârțșia, D. Poparadu notar în Cârțșora, D. Marcu din Sărata, G. Vas vice-notar și alții, despre cari dăse, că în diferite rânduri i-ar fi luat cu puterea din oi, făcându-i pagube forte mari. Ministrul a promis, că va da poruncă să se cerceteze lucrul, dăr nu s'a făcut nimic. Bietul român a amblat de geaba pe la Budapesta, căci glasul lui n'a aflat ascultare.

—o—

O copilă vândută. La primăria orașului Clușiu a sosit zilele acestea o scrisoară, în care o mamă, cu numele Gernyeszegi Gondos Eszter, se plânge, că ea și-a vândut o copilă a ei, căreia îi lipsea o mână, proprietarului unei panorame, cu numele Weiss Samuel, având să primăscă în timp de 5 ani câte 80 fl. în fiă-oare an. Weiss însă a înșelat-o, căci în timp de doi ani nu i-a trimis femeii, decât 60 fl. De aci plângerea ticălosei mame, care și-a vândut fiica pentru bani.

—o—

Pungași de Crăciun. În ajunul Crăciunului (gregorian) la Paris a fost lume neobișnuit de multă prin biserică. Dăr și pungași au avut de lucru! Numai într'o zi s'au arestat peste două sute. Intre aceștia se aflau și două servitoare, Valentina Derroy, de opt-spre-zece primăveri, și Cecilia Piat, de șapte-spre-zece ierni. Amândouă fetele în flăcă vârstă, rămăseseră fără stăpân și fiindcă citiseră în gazete, că se câștigă bune parale furând mărfuri de prin magazine, îmbrățișaseră și ele profesiunea asta. — De o lună de zile — mărturisiră ele la poliția — trăim din meseria asta, și nu ne putem plânge, că ne-a mers réu!

—o—

Arunca în Seina. Joi săptămână, pe la orele cinoi sêra, trecătorii de pe oheul Louvrei din Paris, fură atrași de țipetele unui necunoscut, care căduse în apă de pe parapetul podului Neuf, încercându-se a inota și a se lupta contra curentului apei. Iudată mai mulți omeni au alergat în ajutorul celui necunoscut și reușiră să-l scape în momentul când îl părăsău puterile. Lumea forte mirată de această baș pe timp de iernă, încep să întrebe pe acel necunoscut, scăpat dintr'un inec sigur, despre cauzele acestui accident. „Mă numesc Dominique Chauservit, dăse acesta, și pe când treceam pe puntea Neuf fui atacat de doi indiviți, cari săriră asupra mea, mă apu-

cetă de vrăbii, cari tot ciupesc din rămurea. Și érași o cuprinde un fel de farmec, ea nu își poate retrage piciorul și trebuie să asculte vorbele sêrmanei femeii tinere:

— „Mamă, értă-ne! Értă-ne de dragul copiliței noastre! Decă te-am părăsit, neascultând de tine — am păcătuit greu. Dăr el — el, inbitul meu bărbat, nu merită, să fi atât de crudă.

„Țina-nôptea a lucrat el, ca să o putem duce de aci pe mână. O, mamă, de ai ști, ce înseamnă a sta fără ajutor între streini. Dăr n'am putut răsbi cu necazul. N'avurăm nici un noroc în străinătate. Omenii sunt atât de neîncredători față de streini, ér noi n'aveam nici un prietin. De aceea ne-am reîntors, de două luni deja suntem aci. Noi nu voiam să cerșitorim dela tine, ci el nădăjduia, să găsească din nou lucru aci, în orașul lui natal, unde-l cunoșc omenii. Și după aceea, decât ne-ar merge érași bine, după aceea voiam să venim la tine, — spre a te ruga de iertare!“

Bêtrâna femeii stă încă tot cu

capul întors. Acum goliseră vrăbiile pomul, și sburară mai departe, — mai departe. Ele nici nu mulțamiră măcar copiliței, ci sburară de acolo, ca și cum: s'ar înțelege de sine, că vagabundii lumii de paseri, vrăbiile, trebuie nutrite, și apoi lăsate să sbore — unde voesc. Dăr era totuși frumos, că sêrmănele vrăbii ș'au avut pomul lor de Crăciun; bunul D-șeu a voit, ca prin copilița, care cu dragă inimă a hrănit pe păserele, să se lege pace și împăcare între acești omeni. Și această copiliță, care să lipsească acum lungșitor de ea, și-i sărută mâinile — nu i ore nepoțica sa?

Ea își întorce capul, strînge pe copiliță la sine și nu se retrage, când mama copilului îi apucă cealaltă mână și i-o acopere cu sărutări fierbinți.

O clipă mai târziu ea iertă și pe bărbatul, căruia înainte cu ani îi urmăse fiica în contra voinței sale. Și toate acestea s'au întemplat așa-dar', pentru-că vrăbiile căpătaseră un pom de Crăciun!

Brașov.

Moș Crăciun.

Cântec de Crăciun.

Colindătorii ne vestesc
Pe pruncul sfânt, dumnezeesc,
Care coboră între noi
Ca să ne scape de nevoi.

Din depărtatul răsărit
Mântuitorul a venit
Aici la noi și ne a scăpat
De strămoșescul nost' păcat.

Dăr lumea érá s'a réit,
Deci vino dela răsărit
Tu prunc dumnezeesc și sânt,
Vino 'ntre omeni pe pământ.

Vino și-alungă pe cei răi:
Pe vameși și pe farisei
Pe precupeți și pe tâlhari
Ce sub firmă de cărturari

Strică moravuri și strică legi,
Viră în lume fărădelegi,
Fac de uresce frate pe frate,
Sub scutul legii ei fac păcate.

Vin' de-i sdobesce cu al tău cuvânt
Atot puternic de trei-ori sfânt,
Lumea să fiă și să rămăie
Bună și dréptă până 'n vecie!

I. P. R.

Teofil e copil,

Beți voinicii și trăiți bine,

Când s'a însurat Teofil Vultur d-la noi, nu mai era fecior fălos în șapte sate ca el. Și avea de ce să fiă fălos, că era singur la mă-sa — dăce la mă-sa, că tată-s'o murise cam pe la sapa de-a doilea, și el s'o însurat ierna, în cășlegile Crăciunului. Apoi avea stare și rânduélă, rămase de tată-s'o o moșă mare, casă bună, șură cu grajduri de amândouă părțile și amândouă pline de vite, apoi oi, porci, bucate și câte și mai câte rămân de o gazdă, cum fû tată-s'o Pavel Vultur, fruntașul satului.

Și nu puteai dăce nici că-i hid trăsnițul de Teofil, cu tôte că nici rupt din sôre nu era, dăr era drăcos, desmierdat, ținut ca pe apă puțină, că fusese singur la ai lor, și era îmbrăcat ca un domnișor: tot cu cisme încrețite, cu ciôreci înșinorați, cu clop cu petele și cu câte nebunii tôte.

Destul că se îndesau fetele, care de care să între în dragul lui Teofil, să între în averea cea mare. Dăr

cară de mână și reușiră a-mi paraliza orice mișcare. Acești doi indiviți îmi luară apoi un portmoneu, care conține 2,500 fr. și m'au aruncat în Seina. Casul se cercetează de poliție.

—o—

Din conacul din Belgrad. De când regina Natalia petrece în conacul din Belgrad, a intrat din nou veselie în castelul regesc. Până acum tinerul rege Alexandru avea în împrejurimea sa numai societate de bărbați, dăr cu sosirea reginei s'au deschis porțile și pentru elementul femeiesc. Diarele din Belgrad spun, că în salele castelului, unde vedeai mai înainte numai generali, miniștri și alte persoane oficiose, se aude acum și risul vesel al femeilor și fetelor tinere. Regina are de gând să dea mai multe baluri în decursul ernei, și se dă, că s'ar fi exprimat către un diplomat care se bucură de încrederea ei, că își ține de datorință părintescă, de-a distrage pe fiul ei, la care ea a observat aplicare spre melancolie.

Candidat de avocat bine calificat, cu practica omnilaterală în cele juridice și administrative, cu cunoștință perfectă a limbii maghiare și germane se primesce în cancelaria avocatului din **Budapesta**

Dr. Emiliu Babeș
(IV Magyar utca 30).

Salarul lunar se urcă conform calificățiunii respectivului candidat la 50—80 v. a. Oferte cu toate cele de lipsă sunt a se adresa la cancelaria susnumitului avocat.

Invitare.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele aranjiază în presera anului nou, Duminecă, în 31 Decembrie st. v. (12 Ian. st. n.) a. c., o petrecere de dans în sala cea mare a teatrului.

Invităm pe această cale pe P. T. public românesc, care dorește să petreacă presera anului nou în o mare familie românescă aici în Brașov.

Invitări speciale nu se mai trimit.
Inceputul la 8 ore seara.

Prețul de intrare: 1 fl. de persoană.

Pentru Comitetul Reuniunii:

Brașov, 22 Decembrie, 1895

Maria Popea, **Dr. Iosif Blaga**
Presidenta Reun. Secretariu.

Producțiuni și petreceri.

Martii în 7 Ianuarie 1896, (a doua zi de Crăciun) mai mulți studenți dela gimnaziul român din Blășiul vor aranja în

Făgăraș în sala „Lauritsch“ o producțiune musicală-teatrală în favorul ambelor școle române din Făgăraș. Inceputul la 7½ ore seara. După producțiune joc. Comitetul aranjator.

Luni, în 6 Ianuarie, muzica orășenescă din loc, sub conducerea dirigentului A. Brandner, va da un concert în sala nouă de concerte, cu un program bogat și ales. Intre altele se va cânta și piesa românescă „Știi tu.“ Inceputul la 8 ore seara.

Societatea sodalilor români din Brașov invită la Producțiunea și petrecerea *colegială*, ce-o va da Luni în 25 Decembrie v. c. ziua de Crăciun, în sala Hotelului Central „Nr. 14.“ Inceputul la 7 ore seara. După producțiune urmază dans. Intrarea de persoană 80 cr. Bilete se pot căpăta la D. D. Eremias, la Librăria Nicolae Ciurcu, la Casa română și seara la casă. Ofertele maritimose se vor chita în public.

Corul vocal rom. gr. or. din Chinez (Knéz) aranjiază un concert împreună cu dans la 26 Decembrie st. v. 1895, în favorul corului aranjator. Pentru cor: Traian Bratescu, dirigent. Inceputul la 7 ore seara. Intrarea de persoană 50 cr., de familie 80 cr. În pauză se vor executa jocurile naționale: „Călușerul și Bătuta“, sub conducerea vătavului Constantin Roșu din Jadani. Ofertele maritimose se vor chita pe cale dia-ristică cu mulțămărită.

Aviz publicului.

În 19 Ianuarie cu ocaziunea dechiderii festive a noului edificiu al reuniunii de patinatori se va aranja pe ghiță o mare petrecere costumată. Se plănușese un joc festiv cu titlul: „Regale ierna își ocupă noua sa casă de placere.“ Se recer următoarele costume: regale „ierna“, regina ghiței, Nicolau, servitorul Rupprecht, pruncul Isus, prinț carnaval, cei trei orai dela răsărit, colindătorii, „noptea lungă“, „gerul“, „frigul“, cam 20 copii ca „fulgi“ de nea etc. În suita prințului carnaval pot să fie folosite costume de tot soiul.

Conducerea reuniunii roga pe toți aceia, cari voiesc să iie parte la acea petrecere să binevoiescă a se înscrie în carticica aflatăre la servitorul reuniunii, indicând tot-odată și costumele ce și-le-au ales.

În privința costumelor se poate ori cine consulta cu domni Dr. Carol Schmidt și Dr. Carol Iahn, Duminecă și Luni (5 și 6 Februarie) dela 12—1 și d. a. 3—4 la locul de patinat.

După-oc succesul petrecerii costumele atârna dela participarea numărătoasă a publicului, de aceea subscrisul comitet roga publicul iubitor de patinat să binevoiescă a lua parte în număr cât de mare.

Comitetul reuniunii de patinat
din Brașov.

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1896 st. v.

se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și pri-jinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șese luni	4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazeta Transilvaniei“.

SCIRI ULTIME.

București, 22 Decembrie v. Imprejurarea, că s'a amânat banchetul, ce avea să se dea pentru părințele Lucaciu de către Ligă, Joi seara, tocmai în momentul, când era să se adune lumea, este privită aici ca un semn, că guvernul actual e hotărât, să împiedece orice demonstrațiune de telul acesta. Se dăce chiar, că demisionarea prefectului poliției a urmat din cauză, că n'ar fi luat măsură de-a nu se face demonstrațiune la primirea lui Lucaciu din partea studenților. O foie din București anunță, că Dr. Lucaciu a și plecat acasă, la Sisești. — Ar fi și timpul, ca să-l vadă odată parochienii săi, căci de 3 luni și jumătate, de când a eșit din închisore, e tot pe drumuri.

Colinde.

Culo susu mai din sus

Domnului meu*)

Sunt doi brați încetenai
Da sub brați cine-s culcați
Sunt doi bouri, bouri suri
Un' mai mare și-un mai mic
Cel mai mare s'a sculat
De bură s'a scuturat
Din gură s'a lăudat,
Că nu-i acel vânător
Car' pe min' se mă vineze
De cum ziua 'n preâmbulare

*) Se repetă după fiă-care rënd.

Dăr nici noptea 'n zăcătore
Da dău luon bun bărbat
El bine l'a ascultat
Și bun arc și-a încordat
Și tare l'a săgetat
Prin dragi piciorole sale
— El din graiț așa grăia
Mă Ioane, Sânt-Ioane,
De te-ar bate vânturile
Ca pe mine junghiurile

Acesta-i cel lăudat
Ingerii-și fac mare sfat
Iuda iubitor de bani
L'a vëndut la cei dușmani
Trei-deci arginți a luat
Și pe Isus lor l'a dat
Ei din graiț așa grăiau
Răstignește-ni-l Pilate,
Că de nu-l vei răstigni
Nouă Domn nu ni-i mai fi.
Sus pe cruce l'a suit
Mănilor i-au pironit
Cunună de spin'i-au pus
Cu sulita l'au înpus
Apă și sânge a curs,
Când cununa i-o punea
Pe pământ sânge curgea,
Când capul și-l'a plecat
Sorele s'a 'ntunecat,
Luna 'n sânge s'a 'mbrăcat,
Icônele-au lăcrămat
Biserica s'a stricat,
Petrele s'au despăcat
Ingerii începură-a plânge
Vedënd pe Isus în sânge.
Boziaș.

Demetru Todoranu
învătător.

HIGIENA.

Câte va cuvinte despre Variolă (Versatul său bubatul).

„Nu fi nebăgător de sēmă în bōla ta.“ (Isus Sirax.)

II

Pentru a feri pe bolnav ca să nu rămână ciupit de versat pe față, trebuie să se întrebuițeze următorul lec: se ia o cârpă curată, se fierbe linte cu lapte dulce până se slăește bine, după aceea se întinde pe cea cârpă și se pune pe obraz; acesta începem a-o face după ce versatul a prins a se usca, și se pune de două ori pe zi până se curăță cojile de tot.

Acum, ca medicament pentru versat, este necesar a se lua dela farmacia următorul medicament: Pulv. de borax, Șofran (crocus sativus) din fiă-care câte 3 grame; Sirop de cuișore (caryophilata) 24 grame; Licor anodiu 8 grame; apă de scortșore (cinamomum) 100 grame; Sirop de scortșore (cinamomum) 15 grame; și apă 150 grame. Să se pună într'o sticlă, din care să se ia câte o lingură la fiă-care oră.

numai una putea fi norocōsă și fericită — Ana lui Floflanc, fată frumoasă, bălană, și ér singură la părinți cu stare și cu socotelă. La nunta lor tot satul a fost în ospet, trei zile și trei nopti. Se dusesse vestea de ospetul lui până pe la al 7-lea sat în lung și 'n lat. Atăta bēntură și mănecare nu s'a trecut la patru ospete — dăr era de unde, că doră numai un Teofil Vultur era la noi în sat!

Er după ospet tot voiă bună, cât ținură cășlegile. Și au fost lungi cășlegile în ierna aceea, că au ținut șapte săptămâni și cincî zile. Și se făcără multe ospete în aceea érnă, c'asa-i când is lungi cășlegile, — și la cele mai multe tot Teofil Vultur a fost nanaș, că-i plăcea în fundul carului, pe perini moi și cu ceterașii lângă el.

Și veni Postul Pascilor și Teofil tot ca în cășleși âmbla de ospetat, dela o crișmă la alta; de postit postea, mănca tot pesci, heringî, icre și alte bucate scumpe de post și se ospeta mereu cu prietini. Acasă încă nu mergea cu mâna golă; ca să

nu se supere mă-sa și nevasta, le ducea și lor beutură și heringî. De trebile casei, și de vite grijia sluga, un opșitar uns cu toate unsoarele. Așa trecu Postul Pascilor. Gunoii era la el alătura cu șura și cu grajdurile și nici nu i plesni prin minte să și care gunoiul cu clacă. Așa și făcū, a 3-a zi de Pasci adună satul întreg în clacă la cărat de gunoi, tăia căți-va miei, aduse beutură, și făcū cu claca aceea mai mare cheltuelă, decât altul cu un ospet. El numai sta în fruntea mesei și striga:

— Beți, feciori, că Teofil e copil!

Și omenii beau și se ospetau, ér el era voios și fălos, că ce pōte el, nime nu pōte.

Mă-sa și muierea nu-l întrebau, că de unde are banii de cheltuelă, ele erau bune bucurōse, că Teofil e tot cu voiă bună.

Dăr trecură și aceste, veni vremea plugăritului, luă omenii în plată de âmblară la plug, ér el sta numai trântit pe rēzor cu urciorul cu vinars la cap. Și veni timpul săpatului, el nu prinse codă de sapă în mână, ci sta numai ca un părcălab,

cu băticea lângă lucrătorii luați pe plată și le spunea opșaguri.

Și veni și vremea secerei și a cōsei și a fânului, și el tot așa făcea, âmbla ca un domn de cōlea până cōlea, dăr nu lucra nimic, ci plătea boeresce.

Veni tōmna, bucate avea destule, dăr il costau mult, cu mult mai mult de cât pe alți omeni, cari lucrăra cu mânilor, nu tot în bani. El însă nici grijă nu avea, bea bine, mănca bine și nu lucra nimic, ei se lăuda mereu: Teofil e copil!

Omenii din sat se mirau, de unde bănesce el atăta potop de ban, că din vite nu vinde, din bucate încă nu, de lucrat nu lucră, și tot are de unde cheltui din greu, parte dând la lucrători și parte făcënd tot zile strimbe, mai din tōte zilele anului. Unii dăceau: „A aflat banii“, alții își dau cu părerea, că i-a rămas de tată-s'o o olă ca de 2 cupe plină de taleri și de galbinii. Cei mai bătrâni însă își dăceau: Feri Dōmne să nu aibă sfișit rēu îmibuibarea lui Teofil!

Mamă-sa și nevastă-sa, ca două

mueri nepricepute, dăceau și ele din când în când: Teofile, puiule, de unde bănesci tu atăția bani? Veți, să nu te bagî în datorii, să nu mai scim eși din ele! Dăr el le răspundea fălos: Nu vă temeți, Teofil e copil!

Și ele credeau și-i dau bună pace să âmble tot în trochinul lui, ér ele p'acasă încă se mângăiau, mai cu o litră de vinars, îndulcită cu miere de trestie (zahar alb), mai cu un font de carne, mai cu o litră două de vin. Pe ce aduce — era, că doră pline erau podurile de cucuruz, hămbarele de grâu și sēcară, apoi doră erau găzdoi, aveau galite, dela ele pui și ouș tot vindeau și trăiau bine, cât, când venia Teofil acasă voios și luminat, pe ele le afla și mai voiōse și mai luminate, ast-fel că n'aveau de a și arunca imputări și muștrări unul altuia.

Veni postul Crăciunului și cu el cădū ierna. Atunci își deschise Teofil o lēcă ochii, vedënd, că are fēn cam puțin, pentru vitele cele multe, ce le are. Mai era un lucru, care prinse a-i face puțină gânduri:

Séu sê se ia: Suc de gumi și oleiu de migdale din fiă-care câte 24 grame, și apă destilată 300 grame, sê se pună în o sticlă și sê se ia câte o liguriță tot la două ore.

Séu se mai pôte lua tot dela farmaciă următorul medicament: Pulv. cremortartar 12 grame. Sulf. (flóre de puciósă); magnezie albă din fiă-care câte 6 grame; Pulv. de extract de hyosciam (mășalariță) 15 centigrame; acestea tôte amestecându-se la un loc sê se împartă în 12 pachete. Din acestea se vor lua pentru ómenii mari câte două prafuri, unul diminéța și unul séra; ér de la etatea de trei până la cincî ani se va lua câte o jumétate praf diminéța și jumétate séra, în apă séu în o lingură cu miere.

Ér în fiă-care sérá sê i se dea bolnavului sê bea câte o lingură de masă de oleiu de migdale, séu în lipsă de oleiu de migdale, va puté lua oleiú, ér în loc de apă se va da sê bea zamă de fiertură de orz, până la un litru pe dí; se vor da asemenea de béut beuturi récoritóre, precum limonadă cu sirop de portocale, séu sirop de cócáze (rozincine), séu de vișine, etc.

Când vêrsatul sparge, trebuie sê se schimbe adese-órî așternutul din patul bolnavului.

Prof. Dr. Elefterescu.

ECONOMIA

Folosirea pământului.

Nici o clasă a societății omenesci nu are trebuință de atâtea cunoștințe, ca clasa plugarilor. Pe când un mésar séu cismar, de pildă, are trebuință de a-și cunoște numai materialul și uneltele sale de lucru, pe atunci plugarul trebuie sê cunoască nu numai pământul, ce cultivă, și mulțimea uneltelor sale, ci și sémênțele, vitele ce le ține pentru hrană séu economiă, și multe altele.

Cine a avut ocaziune de a cerceta și numai o economiă mai mică va fi vêdut, câte unelte trebuie sê aibă și cel din urmă plugar, decât voesce, ca sê pótă produce câte ceva pe proprietatea, pe pământul séu. Dér și cele mai bune unelte de plugărit de multe-órî puțin ajută, decât plugarul nu va soi, cum sê și folosescă, cum sê-și întrebuițeze pământul, ca acesta sê dea cât numai se pôte de multe roduri.

Lumea înaintéază cu pași repeđi și noi încă trebuie sê ținem pas cu

ea. Despre acésta se pôte convinge fiă-cine, socotind, cum se purta economiă în trecut și cum se pörtă ea astăzi pe cele mai multe locuri, cu uneltele și mașinele cele mai bune și mai spornice de lucru. Așa stând lucrul, pentru plugarii noștri este o cestiune de viéță, ca ei pământul sê-l păstreze și înmulțescă din an în an, ca și neguțătorul din evangeliă talanții împrumutați, ei de altă parte sê-l scie lucra bine și după sistema mai nouă, că cu cât are cine-va mai mult pământ și cu cât îl scie el lucra mai bine, cu atât are o patriă mai mare și mai frumósă.

Inceputul trebuie sê-l facă cu grădina dimprejurul casei, din care ar trebui sê facem un adevérat raiu pământesc, cultivând tot felul de pomi, legumi și flóri în ea. Și toc-mai aici aflăm un gol mare la plugarii români, cari pe cele mai multe locuri, desi aflăm grădini destul de mari, ele însă nu se folosesc destul de înțelepțesce, ca sê aducă desfătare și roduri îmbelșugate pentru proprietarul lor.

Un Neamț, de pildă, care în țera lui cultivă pomi încă și în pământul cel mai réu și sterp de pe déluri și cóste, unde abia cu corfa pe cap suie tótna gunoiul de lipsă la rădăciunile lor, ar scii scóte din multe din grădinile plugarilor noștri, de sigur, cu mult mai multă dobândă decât pôte scot unii chiar din tot pământul dela câmp; tot așa și un Sêrb, care se ocupă numai cu cultura legumilor și a florilor.

Ba pentru-că pământul din grădini nu e prea bun pentru pomi, ba pentru-că și pe legumi le prea strînge seceta de peste vêrá: mulți din plugarii noștri nu folosesc cum ar trebui pământul din grădinile lor, ci mai bine cumpără pómeele și legumile de lipsă pentru bani.

Obiceiul acesta réu ar trebui părăsit. Vedem, că conlocuitorii noștri Sași, deși locuiesc în aceeași țéră, ba chiar în același ținut séu sat cu noi, sciu folosi mai bine grădinile lor ca noi, cultivând în ele tot felul de pomi, legume și flóri, nu numai pentru trebuințele casnice, ci în cele mai multe casuri chiar și de vânđare. Pentru ce ore sê nu facem și noi așa?

Trecând dela grădini la câmpuri, trebuie sê recunóscem, că deși s'a făcut în timpul din urmă mare înaintare, totuși suntem încă tare îndêrêt în mai multe privințe. Ast-fel unii din plugarii noștri cultivă la

câmp an de an mai numai câte două trei rënduri de sémênături, cari câte-odată se mai și smintesc în creștere séu cócere, de aceea apoi el nici nu pôte strînge rodurile dorite. Nu tot așa s'ar întempla însă decât ei ar cultiva mai multe feluri de sémênături, fiă chiar pe unul și același pământ.

Sê luăm, de pildă, un pământ séménat tótna cu holdă de grâu séu sécară. În acesta s'ar mai puté séména primăvêra încă și trifoiú, care rêsărind și crescând la umbra holdelor, după secere s'ar puté cosi cu miriștea dimpreună, ca nutreț pentru iernă. În pământurile mai bune, unde opritul se ține până tótna târđiu, trifoiul s'ar puté cosi chiar și de câte două-órî în anul d'întăiu. Étă un bun mijloc de-a face pământul, ca sê ne aducă folos îndoit.

Am avut ocaziune sê vorbesc în vêra trecută cu un inginer din țera nemțescă, pe care am început a-l întreba despre starea economică dela ei, făcând după aceea unele asémênări cu cea dela noi.

— „P'aici sunteți tare îndêrêt cu economiă“, imi díse Neamțul; „grădinile sunt aprópe necultivate, vitele cele mai multe sunt de un soiú prost, câmpurile sunt cultivate mai numai cu un fel de bucate, ér fênațele încă sunt destul de părăsite!“

Inzadar m'am silit a-l convinge, că împrejurările nóstre economice, ba chiar și clima pe multe locuri pôte nu este așa priincióasă plugărituui, ca la ei în Germania. Némțul meu ținea una și bună: că đeu s'ar puté face mai mult și p'aici în privința economică.

După ce m'am depărtat de el, m'am adêncit și eu tot mai tare în gânduri și mi-am díse: că pe multe locuri și plugarii noștri ar puté folosi mai bine pământurile lor; ar mai puté grăpa și gunoi câte-cdată cele liveđi sterpe de ierbă și pline de mușchiu; ar mai puté risipi primăvara cele moșinóie, cari împedecă nu numai creșterea ierbeii, ci chiar și cositul; ar mai puté face câte un șanț mai afund pentru scurgerea fênațelor báltóse; ar mai puté face câte-un zăgaz la cele espuse vêrsărilor de ape, ér pe cele mai din apropierea apelor curgétóre ar puté sê le ude (irigeze) pentru creșterea ierbeii și pe timp de secetă.

Treptat cu îmbunătățirile făcute liveđilor, s'ar puté face și pământurilor arátóre. Ast-fel cele năsipóse

și văróse sê nu se are așa afund, ca cele lutóse și humóse, cari fiind mai grele se îndesă mai tare, ér pătura roditóre a lor devine tot mai subțire. Cucuruzul, trifoiul, orzul și napii ar trebui cultivați în pământul cel mai gras de pe șesuri, căci ele au lipsă de mai multe materii nutritóre, decât celelalte sémênături, ér grăul și ovésul sê se sémene în pământurile mai lutóse și ridicate, în cari le priesce mai bine, rămânând cele năsipóse și văróse pentru cartofi, bob, mazăre, sécară și altele.

Dér pentru ca sê scie tóte acestea și plugarii noștri, vor trebui negreșit sê mai învețe câte ceva și din carte, nu numai dela córnel plugului. „Ai carte, ai parte“ este un proverb fórte cunoscut, care se nimeresce de minune și în cele economice. Déca Némțul din vorbă s'a putut láuda, că la ei economiă și celelalte ramuri ținétóre de ea stau pe o tréptă mai înaltă ca la noi, apoi acésta este a se mulțami negreșit și culturai poporului german, care învêță economiă nu numai dela córnel plugului, ci și din carte, așa că acolo poți afla destui economi, cari cetesc nu numai câte-o fóiă de sêptemână séu câte-un cãlindar, ci au și cărți bogate, anume scrise pentru economiă.

La noi însă, durere, sunt încă mulți plugari chiar și dintre cei sciutori de carte și cu stare bună materială, cari nici măcar una din foile nóstre nu o abonéză, măcar că ele aduc cele mai bune învățături și po-vețe atât de trebuincióse pentru țeranul românesc, ci ar dori, ca și acelea sê creșcă ca buruenile în grădină séu pe câmp. Așa stând lucrul sê nu se prea mire nimeni, că ai noștri ómenii nu sciu folosi pământul cum se cade, și nu sciu scóte destul folos din unsórea séu grásimea lui.

I. Georgescu.

P O V E Ţ E.

Cum trebuie sê se stîngă focul din urlóie? S'au întemplat multe focuri mari, din aprinderea urlóielor, fiindcă ele nu s'au putut stînge destul de repede. Aruncați în casuri de acestea asupra focului fărînă de puciósă și astupați gura sobii, ca fumul și vaporii sê nu pótă pătrunde în odaia. Vaporii puciósei suindu-se prin urlóiu în sus vor stînge tuninginea aprinsă.

*

la servitor îi era dator simbria întregă, în dare nu dăduse nici un ban réu și primarul îi spuse oarzin: Teofile, pân'acum a fost ce a fost, dér acum a prins post! Adă darea, că de nu, îți duc o vacă și o dau în licitația.

Pe lângă acestea într'o sérá, tocmai când voia sê ia beutură pentru botezul lui Teofil cel micuț, ce i-l dăruise nevasta, îl trase și prepănatorul la o parte și-i spuse, ca sê-și tragă răfuiala, și și-au tras-o așa, că prepănatorul deschise carticica și-i arată: Pentru beutură și sugări pe întreg anul 280 fl., bani gata împrumut, când 5, când 10 fl., când mai mult, când mai puțin, laolaltă: 340 fl., 620 fl.

Teofil se uită lung la carticică, se scărpină o lécă după ureche apoi díse: Ei cum sê facem?

— Facem bine, răspuse prepănatorul, sê-mi dai banii și apoi ér te folosesc un an de díle.

— Dér chiar amu nu am bani, jupáne.

— Nu-i nici un nécas, imi dai

obligația pe 700 fl. și suntem ómenii în pace.

Și Teofil îi dăte obligația pe 700 fl. și iscăli în obligația și pe mamă și pe nevastă-sa, și prinse a bea mai departe. Dér vremea trecea, darea nu o plătise, deci vinde 2 junci și plătesce darea și pe slugă, că dór de aceea i-a crescut, dícea el, ca bani sê facă din ei și sê-și acopere nécazurile.

Dér banii de pe junci nu i-s'au ajuns pân' la Crăciun și a trebuit sê vândă bucate, ca sê aibă bani de Crăciun. Și a vândut și și-a făcut bani, și ér avú câte-va díle bune.

Dér când a fost pe la Bobotéză, vede că n'are fên numai ca de leac, pentru vitele cele multe, — că multe erau, că numai doi junci vânduse. Deci se pune și ia în credință o clae de fân până la primă, vêrá la S. tul George, cu 120 fl. Acum fân avé, dér nu era om, că el ámbla tot în ospețe, ér un biet de fecioraș, ce-și băgase servitor, nu scia prea bine rëndul vitelor, că nu mai slugise, ér la ei acasă nu avuse vite; le da

nutreț, nu ca din fênul de cumpérat, ér el nu se uita pe la grajd, ast-fel că în sêptemâna albă trebuí ér sê ámble după fân.

Acum cumpéră, tot în credință, o clae de otavă dela un Arman. Dér nu se uită, că ore vitele mânca-o-vor, órî ba, c' dăte contractul și lăsă de-i cărară otava acasă. O dí două, mâncară vitele lui otava, dér de aci încolo numai mugiau, când li-o băga sluga în esle. — Stăpáne — díce odată slaga — vitele nu mánancă otava, numai oile; ce sê dau la vite? — Nu o mánancă — aștepte pân' la Pasci, că li-om da pască. dór aceea îi a plăcé.

Așa chinuî bieteile vite cu otavă, care-i numai pentru cai, și cu paie, cât, când eșiră din iernă, se legănu de slabe.

Terminul plățirii nutrețului era aci, timpul aratului sosi, ér vitele lui nu erau nici de preț sê le vândă, nici de pus la muncă, că erau hămisite cu fómea.

Ómenii prindeau a vorbi despre trebile lui Teofil, ca ómenii, că nu-i ca tată-s'o, că n'a fi gazdă, că una,

că alta, ei dér lui în față nime nu cuteza sê-i spună, nici chiar socru-s'o, că i-a spus odată, dér Teofil i-a răspuns rîdênd: hei, socrule, nu fi supérat, că de nu-ți place de purtarea mea, alt ginere îți capét la fată, poți s'o duci acasă, când vréi, că eu nu te opresc.

Mai făcu cum făcu până colo cătră Rusali, pân'atunci se întrămasse la pășune și vitele lui și odată vândú patru boi și doi junci și două juninci. — Nu mai țin, decât patru vaci la casă, dícea el, până m'oiú apuca la fecior, că cu sluga nu ești cu om; n'am apucat slugă sê fi îmbogățit pe stăpănu-s'o, nici pe mine nu m'a îmbogăți nici unul, că dau nutrețul fără cruțare și totuși vitele-s late de fóme. Țin vaci, că dela ele am lapte și viței, ér la plug patru vaci sdra-vene fac cât și patru boi!

Așa se mângăia Teofil. Dér alt-cum era lucrul. El vândú atâtea potop de vite și banii toți îi făcu tereaperea, cât nu se alese chiar cu nimic din ei, nici barem prepănatorului nu plăti.

Scii ce am socotit, Teofile, díse

Folosirea untului de lemn pentru ungerea părului este eșită din modă și cu toate acestea sunt mulți oameni, cari îl folosesc. Părul uns se uscă foarte tare și își pierde din frumusețea sa și pentru-că părul nu este nutrit destul prin această, îi scade și din putere și chiar și din lucire. Oamenii, cari au păr uscat și aspru, și mai cu seamă decât ei sufer de dureri de cap, vor face foarte bine, fiă chiar numai ca o probă, decât vor încerca să folosescă untul de lemn amestecat și cu altă unsore, 30 grame de glicerin într-o jumătate litră de apă de trandafir și 8 sau 10 deci-grame de chimin, toate acestea bine amestecate dau o alifă bună pentru păr. Trebuie bine ferit părul de praful, care se lipsește de glicerin, pentru că atunci părul capătă o coloră cenușă și murdară.

Contra gărgărițelor. În Franția s'au făcut probe pentru depărtarea gărgărițelor din hămbarele cu bucate cu ajutorul cânepei, și-au ajuns la rezultat foarte îmbucurător. Avea adecă unul un grănar cu vre-o 200 hectolitri de grâu, în care se încuibaseră gărgărițele. A luat semință de cânepă și cânepă neimblătită, pe care a vîrît-o prin hămbare. A doua zi coperișele hămbarelor erau negre de gărgărițe, cari fugeau de mirosul cânepii ca și pui de găină, când ved uliul. Cinci până 'n șapte zile s'a vădută această emigrare, ér după aceea uu s'a mai vădută nici o gărgăriță în hămbare. — Unii le mai alungă și cu crengi de soc verđi, ce se bagă în hămbare.

Cum se pôte mai bine cunoște omul. Ca să știți, decât un om este bine crescut, uitați-vă la rufele, unghiile sale, și la modul de vorbire al lui. Ca să cunoșteți gusturile lui, uitați-vă la legătura dela gât, forma vestmintelor și la legăturile sale familiare și sociale. Dacă voiți să aveți de lucru cu un om norocos, atunci alegeți pe unul cu picioare gingașe și cu mișcările pline de viață, căci acesta trece iute peste ori-ce pedeci. Ca să cercăți caracterul cuiva spuneți-i, că nasul său este mai mic într-o parte decât în cealaltă, sau că părul lui nu i stă bine. Dacă nu se supără pentru această, atunci l'ați cercat destul de bine.

Literatură.

Memorii din 1848/49, de Vasile Moldovan. Sub titlul acesta au apărut încă în

primăvara anului 1895 scrierile lui Vasile Moldovan, fost prefect de Legiune în 1848/49. Ele constituiesc o broșură destul de voluminoasă, format 8°, și de mare preț pentru literatura noastră istorică asupra memorabililor ani ai revoluțiunii din 1848/49. Memoriile sunt scrise într-o limbă românească ușoară, în stil atrăgător narativ, și cu multă claritate, așa încât pot fi înțelese de oricare Român cărturar dela orașe, ca și dela sate. — Prețul unui exemplar e numai: 50 cr. seu 1 coronă, plus 5 cr. porto postal. Pentru România și străinătate 1 franc și 50 bani. Comandele se fac mai ușor prin asemnățione postală (posta-utalvány) la adresa: Traian H. Pop, proprietar, Borzås, u. p. Dicső Szt. Márton, seu la Administrația „Gazetei Transilvaniei” în Brașov. Abonenții „Gazetei”, cari țin să aibă această prețioasă scriere, pot să și-o comande mai cu înlesnire de-odată cu inoarea abonamentului la începutul fiecărui cuartal al anului. Recomandăm cu totă căldura publicului român această scriere până acum unică în felul ei la noi Români.

A apărut: Carte de cetire pentru clasa IV gimnazială, reală și pentru scările superioare de fete, de Virgil Onițiu, directorul gimnasului român din Brașov. Editura Librăriei Nicoalea I. Ciurcu, Brașov. Format mare 8° de 223 pag. Prețul 1 fl. 30 cr. — Opul acesta este o continuare a Cărtii de cetire pentru cl. III gimnazială scrisă de același autor, — o carte mult apreciată în toate cercurile pedagogice. Cu atât mai favorabil are să fie apreciat, de sigur, noul op apărut acum, care în literatura pedagogică română se prezintă ca o lucrare foarte de valoare. În partea primă opul e însoțit de-o prefață lungă, în care se cuprind instrucțiuni prețioase cu privire la modul, cum sunt a se propune în școlă singuratică piese. Urmază apoi 5 poeme epice din cele mai ales., 20 descripțiuni și narațiuni de diferiți autori distinși, ér la urmă un adaus cu o bogată colecțiune de modeluri și instrucțiuni retorice, stilistice etc.

Pređicerea timpului, după nori, vânt, rónă etc.

(Culese din popor).

Se ăice că, decât într-o sêra de vară vedî, că se formeză pe cer nori și apoi éráși dispar, această prevestesce un timp frumos. Când norii roșii, ce se ved sêra, dispar de-odată cu sôrele, a doua zi va fi diminêța senin; dér decât norii roșii vor rămânê după apusul sôrelui și vor fi mai roșii, atunci va aduce fără îndoielă plóie.

Décă diminêța și sêra se ved pe cer nori groși și despărțiți, este semn, că va fi vânt seu plóie.

Un cer albastru senin, dér presărat cu nori mici, vestește în curênd plóie.

Décă pe un timp prea întunecos se ved umbland cu iutelă nori mici negri, a lună sêmă, că va începe o plóie, care are să țină mult,

Décă după plóie norii se cobóră aproape de pamênt și se rostogolesc pe câmpii, această vestesce un timp frumos.

Când norii sunt despărțiți ca lâna de pe corpul oilor, atunci: decât este vara, vestesce un vânt: ér ierna vestesce zăpadă.

Când sôrele este gâlbui (spălăcit) vestesce o plóie.

Vântul, care suflă fluerând, și care produce sgomot mare, este tot déuna urmat de plóie.

Vântul dela mêdă-zi anunță un timp frumos; vântul dela rêsărit aduce uscăciune; ér cel dela mêdă-nópte vestește: decât este ierna un ger mare, ér vara rêcóre.

Prof. Dr. Elefterescu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Numêrul nascerilor în lumea întregă.

Pe fie-care an se întêmplă 36 milioane de nasceri, așa că pe minut cad 70 de nasceri, și pe fie-care secundă cade câte o nascerere.

Un calculator a socotit, că aședându-se lêgănele noilor născuți dintr'un an cap la cap, ele ar forma un tren de o lungime egală cu ecuatorul pământului și decât s'ar pune toate femeile cu pruncii lor să defileze una după alta, câte 20 pe minut, atunci acei băieți, cari ar veni la urmă în momentul defilării lor, ar fi deja de patru ani și mai mult.

Melcii și drumul de fier.

Din Tunis (Africa) se scriă următorea veste interesantă:

Trenul tunisian, care venia din Souk-El-Arba, a întârziat cu 40 minute din cauza, că șinele și calea ferată totă era acoperită cu melci. Rótele locomotivei trecând peste melci, i-a sdrobotit și din ei s'a format o materie cleiósă (pastă), care se lipea de róte și astfel împiedeca locomotiva de a merge mai departe.

Până acum s'au vădută locuste oprind trenuri, dér melci încă nu s'a vădută.

În Tunis se află foarte mulți melci de aceștia, și din cauza lor se întêmplă adese-ori, că drumarii sunt siliți să petrecă nóptea în mijlocul câmpului. Adese-ori se deștêptă călătorii din somn acoperiți peste tot de nisce melci mici cenușii, cari sunt tare obraznici străbat pretutindenea, prin busunarele călătorilor și până și în urechile și în barba lor.

Cât pôte trăi omul numai cu apă?

Omul pôte să se susțină timp de 55 de zile numai cu apă. Dêcă însă într'această timp cine-va s'ar încerca a se nutri numai cu bucate uscate, atunci mórtea ar urma într'un timp de patru ori mai scurt.

O mare prietină a pisicelor.

Prietina cea mai mare a pisicelor trăiesce în Londra și se chiamă Lady Marcus Beresford. Femeia această are 150 de pisici și le cunoște pe fie-care după nume. În fie-care zi după amiază primesce mari audienții de pisici. Cât ține audienția, pisicile șed în jurul patróniei lor. Lady Marcus provócă pe rënd pisicile și acestea se apropiă câte una de ea, și apoi după câteva desmêdări le dimite.

Erou — și desertor.

În Amiens în Franția, nu de mult tribunalul militar a adus o deosebită judecată.

Lucrul s'a întêmplat numai cu câțiva ani mai înainte. Sergentul Mensard, din cauză, că a rămas afară peste timpul permis, a fost pedepsit cu degradarea rangului. El s'a supêrat pentru această și a desertat dela miliția, fugind în Belgia.

Nu trecu mult timp și lui Mensard îi părú réu de lucrul ce a făcut, apoi la mai ajuns și dorn de patriă. Astfel după un an s'a reîntors ér în Franția și sub numele de Lefebre a intrat din nou la miliția.

A ajuns în Tonking și în luptele de acolo distingându-se în mai multe rânduri, a doua órá fú înaintat la rangul de sergent, apoi fú decordat, și 'n scurt timp după aceea fú și lăudat, pentru-că a scăpat dela mórte pe un suboficer.

În fine Lefebre s'a decis, ca să-și spună numele seu cel adevêrat și cauza desertării sale, ceea ce a și făcut. În urma acesta a fost adus în Europa și a fost pus înaintea tribunalului militar. Tribunalul unanim 'l-a achitat, și președintele tribunalului a lăudat publice pe eroul desertor pentru faptele sale vitejesci sêvêșite în Tonking.

O loteriă de classă nouă.

Ni se scrie din Budapesta: *Emisuniu losurilor a II-ei loterii de Ciassă ungară* sunt puse în vânzare. Succesul peste așteptare favorabil, ce l'a avut introducerea loteriei de classă în Ungaria, prin aceea, că au deschis drum nou jocului la noroc, făcând concurență loteriei celei mici, a dovedit, că îndeplinesce o misiune culturală. Populația din patriă a îmbrățisat cu căldură loteria de classă cea dintă, și e bună speranța că va primi și *emisuniu a II* tot cu aceea bunăvoință. Câștigul curat este destinaț pentru acoperirea speselor ce se vor ivi cu *exposiția milenară*. Câștigurile sunt mult mai avantagióse decât la loteria primă. După planul jocului constă loteria a II de classă din 120,000 losuri cu 45007 câștiguri, împărțite în trei

într-o zi prepănatorul cătră Teofil, — sê-mi dai mie grădina cea gólă de lângă biserică, ce sê-ți dau pe ea?

— Ce-mi dai?

— Îți dau o sută bună și-ți iert cele 700 fl. ce-mi ești dator; bine a fi?

— Bine, decât-mi mai dai și o feriă de vin rasă răsută, sê o béu eu cu mama și cu nevasta colo acăsucă și sê-mi dai un pachet de sugări și o jumătate de miel — că prepănatorul era și măcelar.

Fiă, cum ăice, Teofile, sê nu ăice, că nu las tot după tine, scii, mie nu-mi place a têrgui mult, a mê țigani totă ziua, hai la notarul sê ne facă contrătușul și sê-ți dau sută și celelalte, ce le ceri.

Peste un ceas de vreme intră Teofil acasă cu o jumătate de miel gras, cu o feriă de vin în 2 cânti mari; ale prepănatorului și cu 'n pachet de sugări după curea.

„Fă, mamă, de mâncare, și uite ici vin vechiu, sê mâncăm și sê bem, că Teofil e copil! Și iate bani, mamă, o sută bună!

— „Dér de unde-s, dragul mamii?”

— „Am dat hira cea de grădină rea, de lângă biserică, scii că-i numai bolovanii, de nici baraboii nu se făceau în ea, și-a înciripa bietul Jidan o hurubă pe ea, sê nu se tot mute, ca țiganul cu cortul; ni-a fi și pomană; și „D'apoi bine i dragul mamii”.

Și se puseră pe trai bun, hai copile! În ziua aceea mâncară și beură; a doua zi beură din vinul ce li-a mai rămas și aduseră carne pe bani; a treia zi aduseră și carne și vin pe bani, și tot așa, până din sută nu mai avu nici un bănuț.

La trei ani de zile după însurăciune nu mai avu Teofil nici o códă de vită la casă, dér avea trei copii, un fecior și două fete. Din trai bun nu mai înceta, lucru nu-i plăcea nici lui, nici muerei lui, se dedase și ea ca el, și mumă-sa voind sê arete, c'a avut drept cel ce a ăis, că omul e un dobitoc, care se învață cu toate, se învață și ea la trai bun, că doră avea fecior, nu tuță!

După ce gătă cu vitele, nu avu vreme sê se gândescă la îndreptare, ci merse mai departe, vëndu ogor după ogor, tēnaț după tēnaț, ér banii i mănca și-i bea. În urmă rēmase numai cu casa și cu grădina, pe care sta, și cu un loc mare de cucuruz. — Aceste nu le dau, că am copii — ăicea el la cei ce-l imbiau sê le cumpere, — nu-i pot lăsa fără moșiă, fără casă, că ori cum, dér sunt copii mei!

De nêrav însă, tot nu se lăsa, ba încă ce-i mai mult, muierea și mumă-sa se făcuse mai beutóre decât el.

Atunci se lătesce vestea'n sat, că la oraș s'a făcut o bancă, care dă bai foarte ieftini, nu ia pe an, decât 8 fl. după o sută.

Teofil fú cel d'întăiș, care cercă marea cu degetul. Și căpătă 100 fl. pe lângă cambiu, care-l subscrise el, muierea și nănașu-sêu.

Bani ieftini! ăicea Teofil, iscălescă o țidulă și capeți banii, și nu-i musai sê-i plătesci în veci, étă dai cametă 8 fl. la an și ai pace câte

zile trăiesci! Și se îndemnară și alți creștini de alergară la sacul cu banii, de unde luase Teofil, și în scurtă vreme satul jumătate era înglodat la bancă

Dér veniră zile și mai rele! Nevasta lui Teofil născu al patru-lea copii, cu care bolii mai un an întreg. Lapte în casă n'aveau la copii, bucatele încă se gătase, alerga în drépta, bâtea calea în stânga, dór i-a da cine-va bani ori bucate împrumut, dér toți se plăteau cu „n'am": Decî alergă a doua órá la bancă și mai împrumută o sută. Acum avu două sute'n grumađi. Cu mare greu se vindecă nevasta de bóla, în care căduse, dér de bóla beuterei ba!

Acum prinse a munci bietul Teofil, ba se legă cu jurământ, că el n'a mai bea nici o beutură bețivă. Și ținú jurământul, dér ce folos. De nu cruți sacul la vêrf, la fund e târziu cu cruțatul. Apoi, ce folos, că el lucra și nu bea, decât nevasta și mamă-sa ar fi mâncat vi-narsul și cu mămăligă?

Clase cu suma totală de 9.200,000 corone. 30
 Losurile de Clasa I se trag dela 5 până la
 8 Februarie cu 10,000 câștiguri. Suma totală
 de 1,268,000 cor. Sunt câștiguri principale
 de 80,000 60,000, 40,000 30,000, 20,000,
 15,000, 10,000 cor. ș. m. d. După o lună
 urmază tragerea losurilor Clasa II și anume:
 dela 11 până 14 Martie tot cu 10,000 câș-
 tiguri suma totală 1,648,000 cor. Această
 clasă are câștiguri principale de 100,000,
 60,000, 40,000, 30,000, 20,000, 15,000,
 10,000 cor. etc. Clasa III numără, 25,007
 câștiguri cu suma totală de 6,284,000 cor.
 Tragerea losurilor va avé loc dela 12 până
 13 Mai. Clasa acesta numără 58 câștiguri
 principale de 4000,00 până 6000 cor. și
 câștigul principal din urmă ce se va trage
 în rota norocului primesc și premiu de
 100,000 corone prin urmare în cas favora-
 bil un milion, în cas nefavorabil 606,000
 corone. Prețul unui los pentru fiecare clasă
 este 20 fl. Dér s'a ținut și acum modalita-
 te de împărțire a losurilor în jumătăți
 10 fl., a deșea parte 2 fl. a 20 parte 1 fl.
 Losuri întregi valabile pentru toate 3 clas-
 e: costă 1 los întreg 60 fl., o jumătate 30 fl.,
 a deșea parte 6 fl., și 1/20-a parte 3 fl. Co-
 mande să se adreseze la colectoru principal
 Carl Heintze Budapest, Servitenplatz
 Nr. 3.

Căendarul săptămânei.
 DECEMVBRE are 31 zile. ANDR.EA.

Zilele	Căend. Inl. v.	Căend. Grigor.
24 C. m. Eugenia	5 Telesfor	
25 † Nasc. D-lui (Cr.)	6 † Botez. D-lui	
26 † Sob. Preac. M.	7 Valente	
27 † Sf. Archid. Stef.	8 Severin	
28 22 mii m. d. Nic.	9 Iulian	
29 Pr. 14 mii ucis.	10 Paul e rem.	
30 S. m. Anisia.	11 Higin	

Prețurile cerealeor din piața Brașov.
 Din 3 Ianuarie st. n. 1896

Măsura	Calit	Valuta
sau		austr.
greut tea		fl. cr.
5		60
4		80
3		60
3		50
3		40
3		10
2		20
3		20
4		20
5		60
7		—
5		80
9		—
4		—
—		75
—		—
—		44
—		48
—		24
—		—
—		32

Veni
 tele la b
 nu erau,
 cele scu
 Prin tir
 mai p
 cum
 sâp
 ce

impul să plătescă came-
 mă, bani nu erau, bucate
 ecî prinse a vinde hainele
 pe, ce biata îi mai rămase.
 urile cele bune, le dedia
 nimic, dér pe ele de-abia
 bucate să-i fiă pe câte-va
 I. Se vorbi cu nevasta:
 icut?
 ă vîndem jumătate mălăina
 și cu jumătate ne-om ajunge
 lucra-o omenescă! Și vînd-
 din cea din urmă mălăicina
 e și el voi să plătescă cele
 la bancă, dér ascultă de mu-
 ure-l invetă să nu dea la bancă
 cametele, ér din banii, ce le
 n, să cumpere o vacă cu lapte
 cu copii, că — Teofile — dicea
 vaca va avé vițel, laptele l'om
 anca, ba v'om da câte-o cupă pe
 anî și vom plăti cametele, ér vițe-
 lul, când va fi de un an, îl vîndem
 și plătim la bancă din capul bani-
 lor, la alt an vîndem alt vițel, și
 așa în vre-o 5 ani ne plătim și de
 banii aceia și ne apucăm ér la vite,
 apoi din vite ér scotem noi ban-
 de rescumpărăm moșia.

capete, la 1 Ian. au
 capete și au eșit 90. rămă-
 ia 2 Ian. un număr de 10,683 capete.
 Se notéză marfa: unгурescă veche,
 grea dela 49.— or. până la 50.— or.
 marfă unгурescă tineră grea dela
 53.— or. până la 54.— or., demijloc dela
 50.— or. până la 51.— or. ușoră dela
 —.— or. până la —.— or.
 Marfă țerănescă grea dela 47.— până
 la 48.— or. de mijloc dela —.— or.
 până la —.— or. ușoră dela 45.— or.
 până la 47.— or.
 Marfă sêrbescă, grea dela 49.— or.
 până la 50.— or. Transito, mijlociă grea
 dela 46.— or. până la 47.— or. transito
 ușoră dela 45.— or. până la 46.— or.

Bursa de Bucureșo
 din 1 Ianuarie n. 1896.

Valori	Do- bândă	Scad. cup.	Cu banî gata
Rentă română perpetuă 1876	5%	Apr.-Oct.	100. 1/4
Renta amortisabilă	5%	" "	97. 3/4
" (Impr. 1892 . . . . .)	5%	Jan.-Iul.	99. —
" " " " " " " " " " " "	5%	" "	99. —
" " " " " " " " " " " "	5%	Apr.-Oct.	94. —
" " " " " " " " " " " "	4%	Jan.-Iulie	86. 3/4
" " " " " " " " " " " "	4%	" "	87. —
" " " " " " " " " " " "	4%	" "	87. 1/4
" " " " " " " " " " " "	4%	" "	87. —
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mal.-Nov.	100 3/4
Oblig. Casei Pensiuilor fr. 30c	10	" "	286. —
Oblig. comunei Bucureșci 1883	5%	Jan.-Iul.	95. 1/2
" " " " " " " " " " " "	5%	Mal.-Nov.	—
" " " " " " " " " " " "	5%	Jan.-Iulie	94 1/4
" " " " " " " " " " " "	5%	Mal.-Nov.	98 7/8
Scrisuri fonciare rurale	5%	" "	102. —
" " " " " " " " " " " "	5%	" "	90. —
" " " " " " " " " " " "	5%	" "	82. —
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v. 1570.	—
Banca agricolă	500	150 v	212.—
Dacia-România ult. div. 86 le	200	intr. v.	393.—
Naționala de asig. ult. div. 43 le	200	" "	408.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	330.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	180.—
Soc. Rom. de Hârtie ult.	100	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" "	110.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " " " " " " " " " "	2 em. u. d. 0	100	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 80 "	100	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	20	" "	—
20 tranș aur	—	" "	20 12

SCOMPTURI:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția	3 1/2%

**Domnii abonenti, cari încă
 nu și-au reînnoit abonamentul, să
 binevoiescă a-l reînnoi neamănat,
 ca să nu li-se întrerupă regulata
 espedare a ăiarului.**

Administrațiunea
 „Gazetei Transilvaniei“

Bursa de mărfuri din Budapesta.
 din 31 Decemvre n. 1895.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.05	7.20
Grâu dela Tisa	80	7.10	7.25
Grâu de Pesta	80	7.05	7.20
Grâu de Alba-regala	80	7.05	7.20
Grâu de Bácska	80	7.15	7.30
Grâu ung. de nord	80	—	—

Sămînțe vechi ori nouă	soial	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	6.30	6.85
Orz	de vinars	60-62	4.90	5.10
Orz	de bere	62.64	5.40	6.20
Orz	de bere	64.66	6.40	7.80
Ovăș		39.41	6.10	6.45
Cucuruz	bănăț.	76	—	—
Cucuruz	altă soia	78	—	—
Cucuruz	"	—	—	—
Hirșică	"	—	—	—

Productediv.	Soial	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	38.—	46.—
—	transilvană	—	—
—	bănățenă	—	—
—	roșia	30.—	33.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—	—
Oleu de in	dela Pesta	57.50	53.—
Uns. de porc	dela țeră	52.—	53.—
Slănină	svântată	56.—	57.—
Său	afumată	—	—
Prune	din Bosnia în buți	15.50	16.—
Lictar	din Serbia în saci	14.25	14.50
—	slavon nou	18.50	19.—
Nucl	galbănesc	—	—
Gogoși	din Ungaria	—	—
—	unguresc	—	—
—	sêrbesc	—	—
Miere	brută	—	—
—	galbina strecurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—
Spirt	brut	—	—
—	Drojdiuțe de spirt	—	—

Cursul losurilor private
 din 31 Decemvre 1895

	cump.	vînde.
Basilica	7.25	7.75
Credit	—	—
Clary 40 fl. m. c.	55.50	54.50
Navig. pe Dunăre	138.—	137.—
Insbruck	29.50	37.50
Krakau	—	—
Laibach	60.25	60.50
Buda	56.—	57.—
Palffy	—	—
Crucea roșie austr.	10.80	10.90
dto ung.	11.75	12.50
dto ital.	23.—	24.—
Rudolf	68.25	69.25
Salm	27.75	28.75
Salzburg	68.50	69.50
St. Genois	45.—	46.50
Stanislaw	—	150.25
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	—	—
dto 4% 50	—	—
Waldstein	53.—	55.—
Sêrbesc 3%	34.—	35.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	124.—	125.50

Cursul la bursa din Viena.
 Din 3 Ianuarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.60
Renta de corone ung. 4%	98.85

Impr. oăil. fer. ung. în aur 4 1/2%	124.50
Impr. oăil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.10
Oblig. oăil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	152.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.50
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	100.20
Renta de aur austr.	121.40
Losuri din 860	147.25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	998.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	396.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	358.50
Napoleoniori	9.60 1/2
Mărci imperiale germane	59.27 1/2
London vista	121.35
Paris vista	48.10
Rente de corone austr. 4%	100.—
Note italiene	44.05

Cursul pietei Brașov.
 Din 4 Ianuarie 1896.

Banonote rom. Cump.	9.51	Vînd.	9.53
Argint român. Cump.	9.44	Vînd.	9.48
Napoleon-d'ori Cump.	9.57	Vînd.	9.60
Galbeni Cump.	5.66	Vînd.	—
Ruble rusesci Cump.	128.—	Vînd.	—
Mărci germane Cump.	59.—	Vînd.	—
Lire turcesci Cump.	10.74	Vînd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vînd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
 Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

PUBLICAȚIUNE.

In hotarul comunei Cormanș (co-
 mit. Solnoc-Dobăca) depărtare de
 12—14 kilometri dela gara Restoci,
 se află de **vîndare** ori **exploa-
 tare** o pădure în estensiune de 920
 jughere (à 1600 stăngini □).
 In vecinătate, pe hotarul Buza-
 șului, se mai află de vîndut spre
 exploatare o pădure în estensiune
 de 600 jughere.
 In ambele păduri sunt 23 mii
 bucăți lemne de **stejar**, în grosime
 de 20—40 centim., — ér restul sunt
 lemne de **fag alb** (pentru parchet,
 scânduri, etc), cam 80 mii bucăți,
 în grosime de 35—80 centim.
 Deș, Decemvre 1895.
Dr. Teodor Mihali,
 adv. și propr.

Veni
 tele la b
 nu erau,
 cele scu
 Prin tir
 mai p
 cum
 sâp
 ce

impul să plătescă came-
 mă, bani nu erau, bucate
 ecî prinse a vinde hainele
 pe, ce biata îi mai rămase.
 urile cele bune, le dedia
 nimic, dér pe ele de-abia
 bucate să-i fiă pe câte-va
 I. Se vorbi cu nevasta:
 icut?
 ă vîndem jumătate mălăina
 și cu jumătate ne-om ajunge
 lucra-o omenescă! Și vînd-
 din cea din urmă mălăicina
 e și el voi să plătescă cele
 la bancă, dér ascultă de mu-
 ure-l invetă să nu dea la bancă
 cametele, ér din banii, ce le
 n, să cumpere o vacă cu lapte
 cu copii, că — Teofile — dicea
 vaca va avé vițel, laptele l'om
 anca, ba v'om da câte-o cupă pe
 anî și vom plăti cametele, ér vițe-
 lul, când va fi de un an, îl vîndem
 și plătim la bancă din capul bani-
 lor, la alt an vîndem alt vițel, și
 așa în vre-o 5 ani ne plătim și de
 banii aceia și ne apucăm ér la vite,
 apoi din vite ér scotem noi ban-
 de rescumpărăm moșia.

Așa grăi nevasta lui Teofil; ma-
 mă-sa încă dîse, că așa ar fi bine,
 decî Teofil duse din cei 260 fl., cei
 căpătase pentru jumătatea celei din
 urmă mălăine vre-o 24 fl. camete la
 bancă, și cu ceialaltă plăcă la tîrg
 să aducă el o vacă cu bou, cum
 nu mai are nime în sat. Vitele erau
 scumpe, căci pe o vacă, care se ve-
 dea a fi bună și frumoasă, trebuî să
 dea 150 fl. Din banii rămași cum-
 pără câți-va saci de bucate, să aibă
 ce duce nevasta și mă-sa cu șurțul
 pe vinars.
 Credeți dór, că a ajuns anul
 vaca în ograda lui Teofil? De unde!
 Încă în aceea tîmna o vîndu cu
 95 fl., că nu avu cu ce o ierna și
 apoi și stirpise încă din tîmna caldă.
 Banii, veți bine sunt rotunși, ei se
 tot duruca până n'ai nici unul n
 pungă.
 Așa se întempla și cu banii de
 pe vacă. De atunci nici n'a mai
 încercat să ia vaci, ér și cea din
 urmă jumătate de mălăina încă a
 dat'o astă-vară, dér nu ca să se plă-
 tescă de bancă, nu, la aceea to-

ujuresce, și va ujurî până l'or scóte
 din casă cu picioarele înainte, ori cu
 executorii din dîrșpt. Banii acestia
 i-a dat să se scape de temniță pe
 sine și pe nevastă-sa, că ajungînd
 ei între ciocan și ileu, au făcut un
 canbiu fals și au subscris pe un om
 fără scirea lui, ér acel om i-a ame-
 nințat cu temniță, de nu i-or da lui
 locul acela de mălaiu, ce biată îl
 mai aveau.
 Acum nu mai au nimic, decăt
 casa, care încă-i veche, slabă, negri-
 jită, apoi au cincî copii golî și flă-
 mîndî, ér ei sunt mai slab hrăniți
 și îmbrăcați decăt cei din urmă
 muncitori cu ăia. El, ce-i drept
 îi drept, nu mai bea de beut, și
 muncesce cât ori-ce om muncitor,
 dér tot nu-i Dîmne ajută. Ea însă,
 Dîmne iértă-ne și nu ne scrie n
 osindă, dér n'ar fi bună numai s'o
 stringă Dumneșeu, că nu lucră
 cătu-i ăiulița de mare nimic, ér de
 beut bea până cade cu capu
 sub ea.
 Până au ceva bucate, cât de cât,
 cîlela tîmna, cum lucră el loc în

parte, tot cu legătura sub șurț o
 veți ducînd pe vinars. In scurtă
 vreme le gată, apoi duce apă pe la
 Jidanî, pentru vinars, — ea, care
 pe sîma ei nimic nu lucrăză. I-a
 eșit vestea și povestea, dér omului
 beutor ce-i pasă de gurile ôme-
 nilor?
 Acum nu știu ăia și ceasul,
 când o să-i scótă din casă pentru
 datorii dela bancă, că chizeș nu
 mai vré nime să stea pentru ei, ér
 cu falsificatul de cambii s'au in-
 fundat.
 Vedeți, unde duce pe om mân-
 carea și beutura prea multă, adusă
 pe banî ieftini dela bănci? Luați
 esemplu și spuneți și altora să se
 păzescă de bîntură ca de foc, ér
 banî împrumut să nu iee, numai
 cine-i în stare a-i și plăti.
 I. P. Reteș anul.

